

Rafet Arslan

3. Dünya Savaşı'nın Ön Belirtileri

2018

Sanatçının izniyle | Courtesy the artist

Küratör: NECMİ SÖNMEZ

Editör: MİNE HAYDAROĞLU

İşte Siz Düdük Sesini Duydunuz! Rafet Arslan'ın "Üçüncü Dünya Savaşı Ön Belirtileri" Projesi

Şair, yazar, ressam, performans sanatçısı, organizatör kimliklerini bir araya getiren Rafet Arslan bir eylem insanıdır. Onun sözcükler, şekiller, çizgiler ya da müzik aracılığıyla şekillendirdiği çalışmalarını belli çekmecelere sığdırmamız mümkün değildir. Disiplinler, teknikler arasındaki geçişlilikleri Rafet bir tür köprü olarak görür. O bu köprülerin üzerinde yürürken sağa sola bakmaz izmirli gibi. Gözleri ufuk çizgisine dönmüştür.

Rafet'in "Üçüncü Dünya Savaşları Ön Belirtileri" projesi, kolaj tekniğiyle gerçekleştirilmiş levhalardan oluşuyor. Jules Verne'in 20. yüzyıl başında Türkçe, Rumca, İngilizce basılan kitaplarındaki gravürlerden yola çıkan sanatçı, farklı dönemlere, yüzyıllara, kültürlerle ait imgeleri kesip yapııştırarak ikircikli dramlar kurgulamıştır. On dört dramın doğrudan amacı, anlatıcı bir eylem, kolay tüketilir bir anlama dönüşmek değildir. Bu çalışmanın temelindeki dürtü yaşadığımız günlerde tanıklık ettiğimiz politik, sosyal, ekonomik gelişmeler sonucunda ortaya çıkan mutsuzluğu, isyanı dile getirir. Üçüncü Dünya Savaşı imgesel olarak sadece büyük bir felaketin öngörüsü değildir. Daha önceki büyük savaşların arkalarında bıraktığı, sakatladığı insanlık bu büyük yıkımlardan henüz tam olarak kurtulamamışken Rafet'in imgelerinde doğruluğu araması dikkati çeken bir eğilimdir. Zaten kolajların tamamında ayrıksı, hiçbir yere konumlanmayan bir tutum ortaya çıkar. Gerçeküstücü imge yaratımının peşinde ilerleyen Rafet, bu geleneğin içinde yer alan değerleri (sıradanlığın detaylar aracılığıyla korunması, aniden ortaya çıkan şaşırtıcı öğeler, çizgisellik vb.) kendi duyarlılığıyla beslediği kalıplara dökerek adeta kendi duygusalılığıyla beslediği iç dünyasına biçim vermeye çalışır. Küçük boyutlu kompozisyonların tamamında küçük hikâyeler vardır. İki, üç figür arasındaki gerilim sanatçı tarafından burada çok duyarlı bir biçimde sahnelenmiştir. Her sahne geçmişe ait figürleri kullanarak günümüzü anlatır aslında. Bu tür çelişkili, ilk bakışta safça görülen kompozisyonların arkasındaki gerilim, Rafet'in resim dünyasının bugüne dek üzerinde yeterince durulmamış nitelikleri arasında yer alıyor.

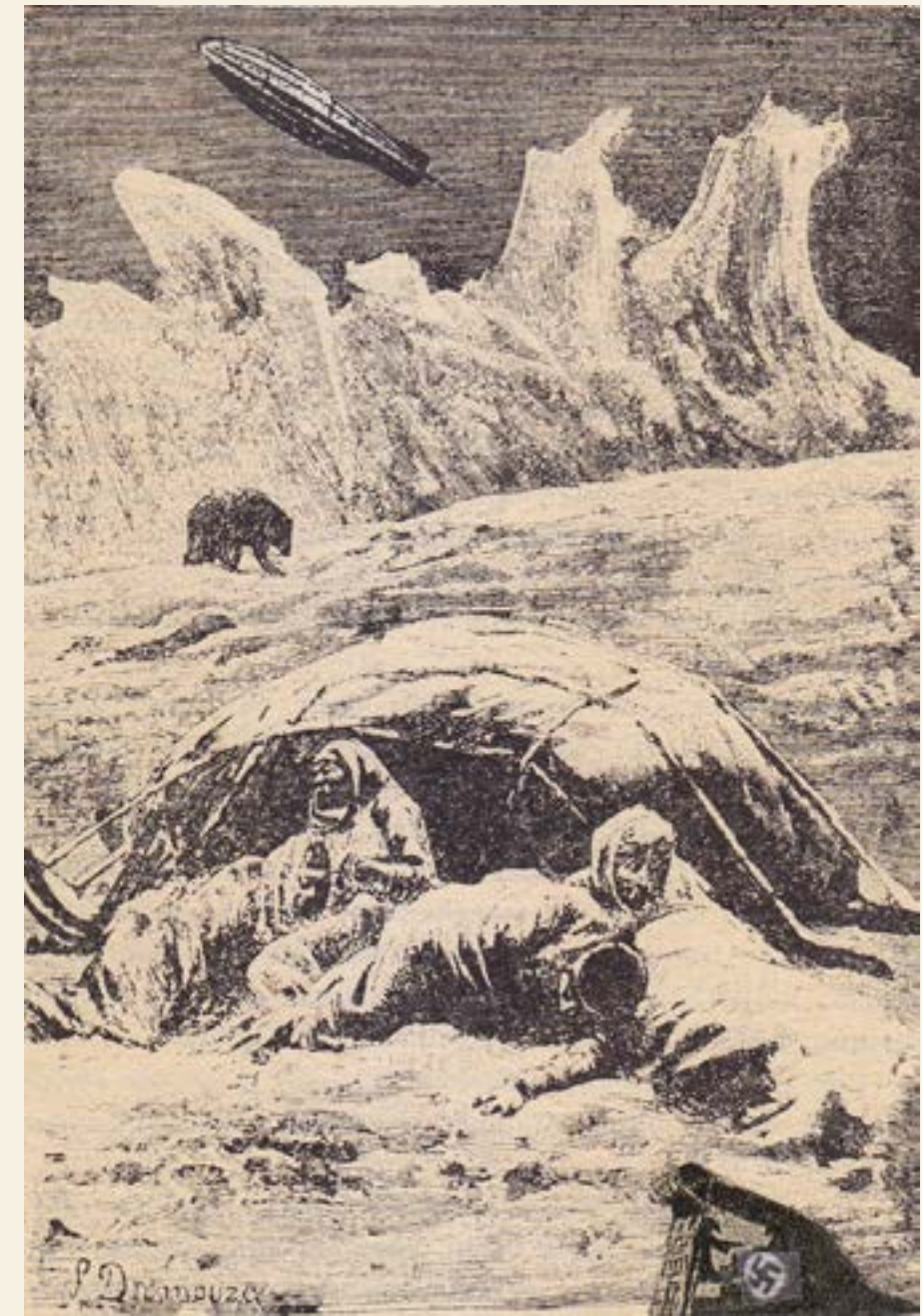
Çalışmaların tamamında kendini belirgin kılan mistik atmosfer sanatçının kurguladığı zarif bir tuzaktır aslında. Dikkatli bakıldığında bir levhadan diğerine geçerken figürler arasındaki ilişkiler sağırlaşıyor, anlamsızlaşıyor. Ama bakanın zihninde uyanan çağrışımlar da o denli zenginleşerek özenli örülmüş imge bütünlüklerini ortaya çıkarıyor. Bu Rafet'in bir şekilde cinsler arasındaki ilişkilere değil de, insanın insanlarla olan ilişkilere yoğunlaştığını da göstergesidir. Zaten cehennemsi günlük hayatın kabalığı, anlamsızlığı önce insanlar arasındaki ilişkileri sıfırlamadı mı? Neden otobüste ya da metroda birbirimizle göze gelmemeye çalışıyoruz? Konuşmayı bir tarafa bırakalım elimizdeki telefonlara ve aletlere daldığımızda zaten kendi yalnızlığımızı da kurgulamış olmuyor muyuz?

Rafet her ne kadar ön belirtilerden bahsetse de, Üçüncü Dünya Savaşı'nın çoktan başladığını iddia edebilir miyiz? Günlük hayatımızda bu savaşın provaalarını yaşadığımıza göre somut gerçekliklerden yola çıkıyoruz. Rafet günümüz insanının ağır ağır damıtarak, biriktirerek oluşturduğu tortular üzerine yoğunlaşıyor. İsrarla anlatıcı ve şiirsel bir tutum geliştirmesi bu dizinin en önemli erdemleri arasındadır. Çünkü bilimkurgunun atalarından sayılan Jules Verne'in imgelerine görsellik arayan adı bilinmeyen ressamlar, gerçeklik karşısında düşlerin büyüsünü ön plana çıkarmaya çalışıyorlardı.

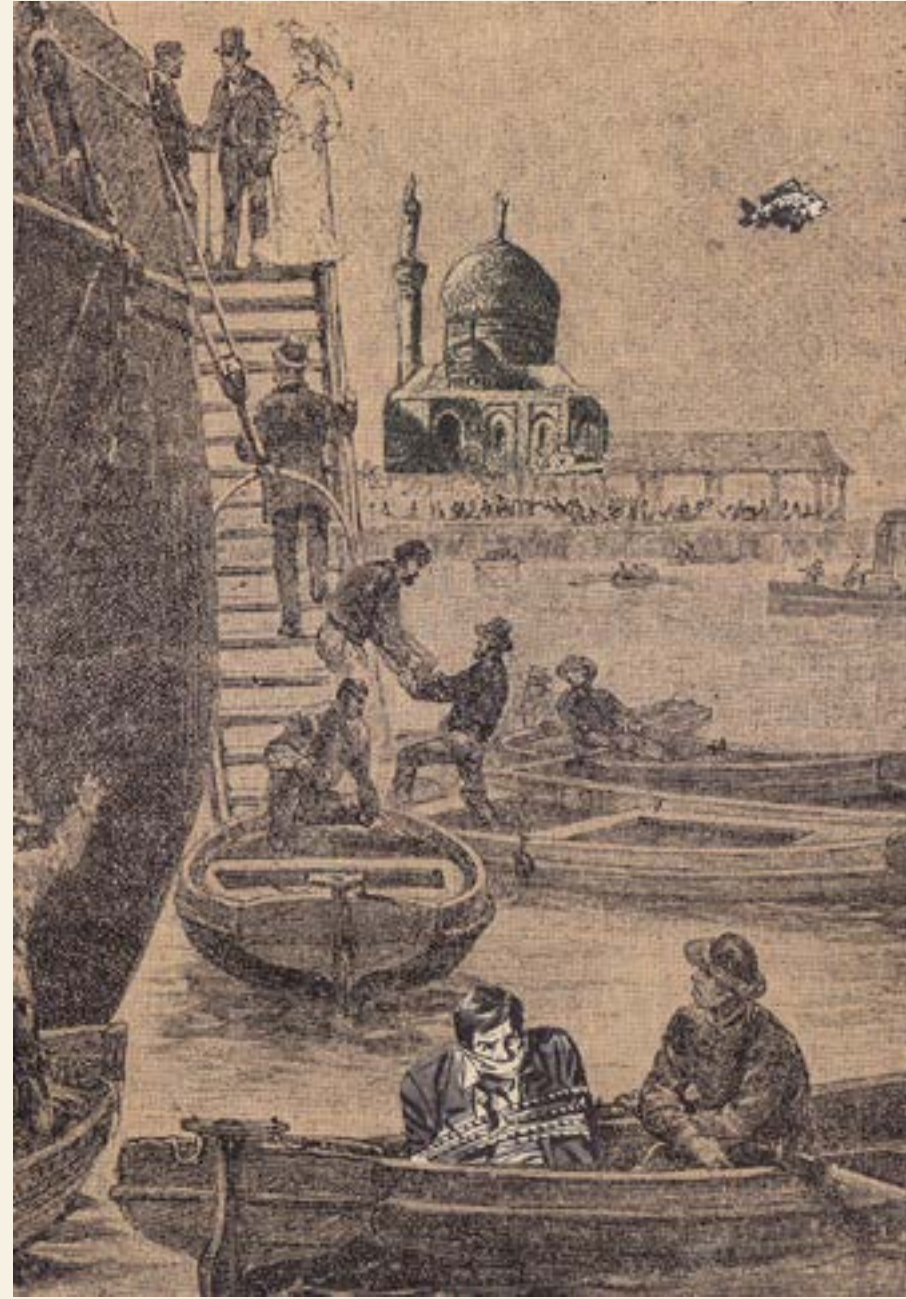
Eğer yalın elemanlarla imge kurmanın zorluklarını göz önüne alırsak Rafet'in 2010¹ yılından beri üzerine çalıştığı bu dizinin keyfini çıkarmak için pek çok neden var elimizde. Bu sessiz, albenisi olmayan hikâyelerin üstünde eski zamanların tozu var. Ama bu tozu hafifçe üflediğimizde çok ilginç detaylar çıkıyor karşımıza. Bu kendi Üçüncü Dünya Savaşıyla baş başa olduğumuzun işaretidir. Yaşadığımız coğrafyanın kaynayan kazan olma halinden kaynaklanan sürekli savaş halinden hiç bahsetmiyorum.

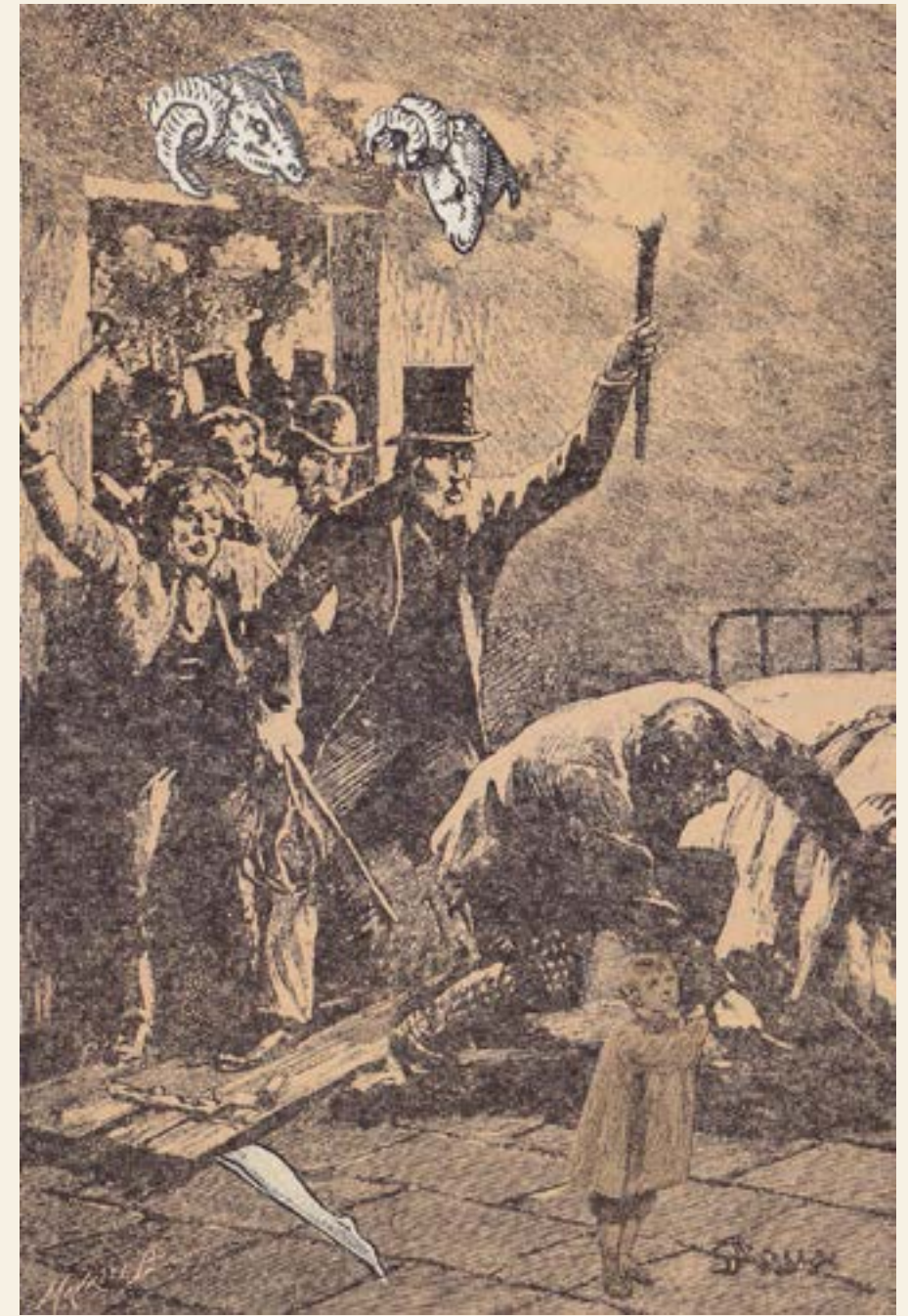
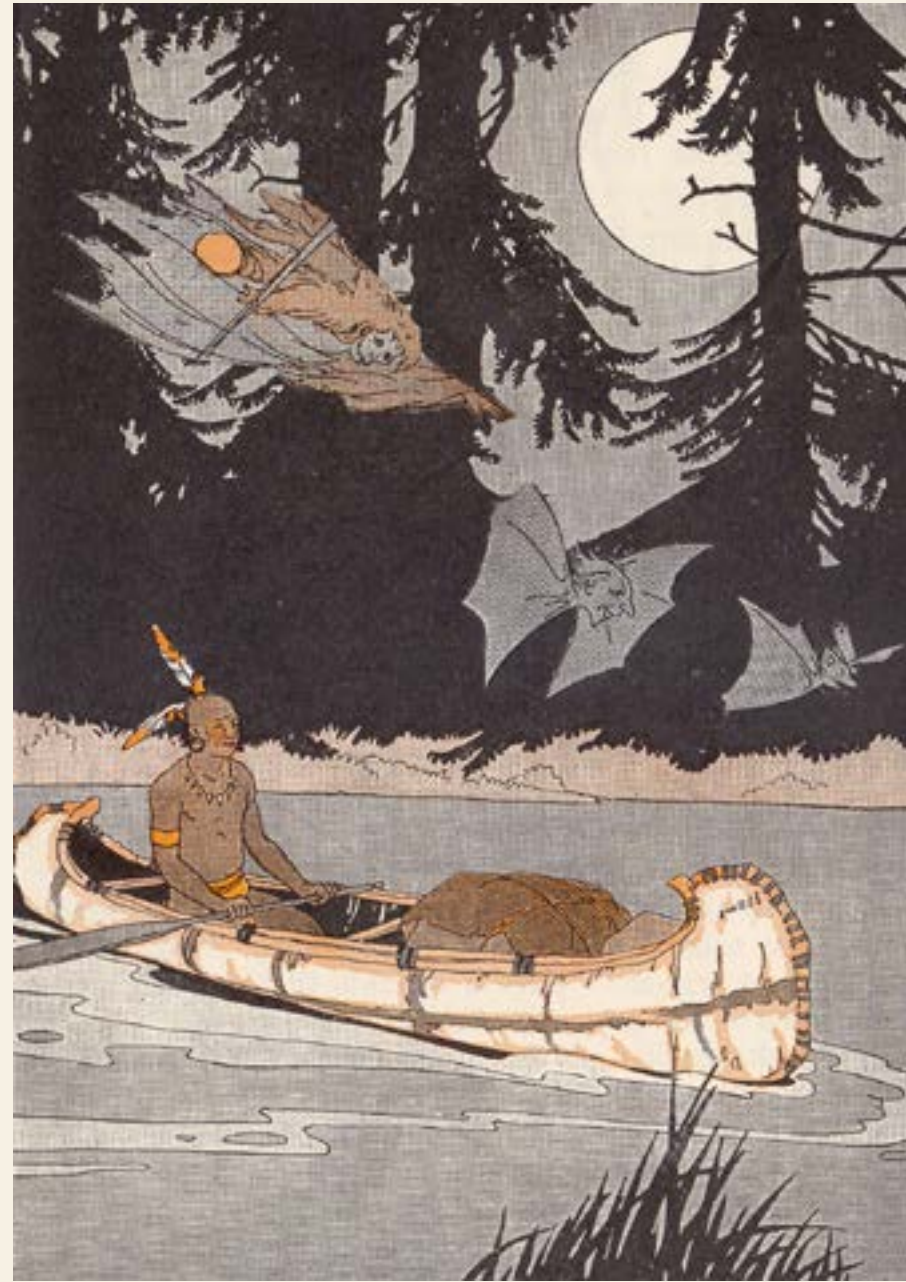
Necmi Sönmez, Nisan 2018, Vancouver

1 Sanatçı ile 9 Nisan 2018'de Beşiktaş'ta yapılan görüşmeden.

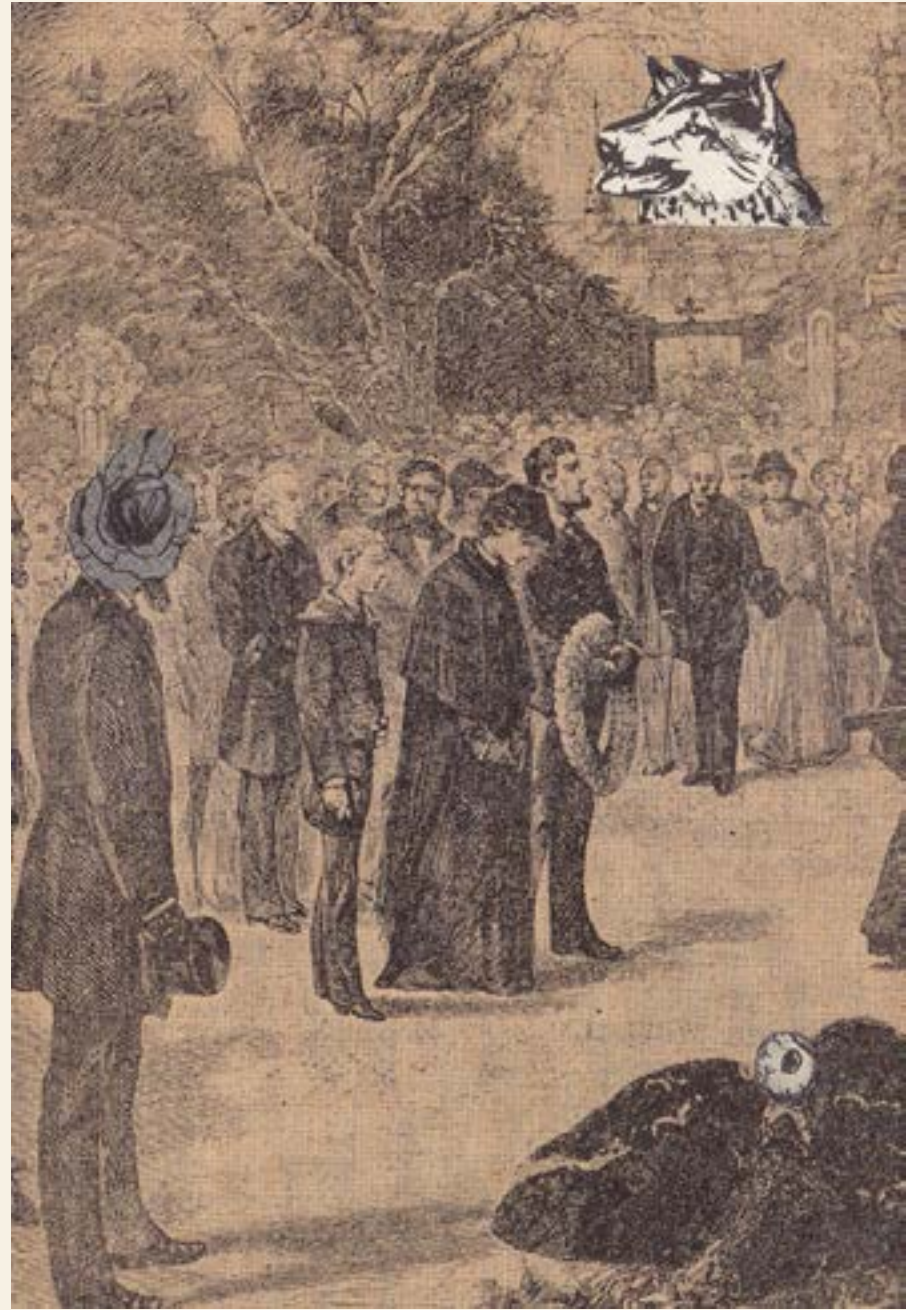

There, you heard the whistle! Rafet Arslan's "The Foreshadows of the Third World War" Project

Poet, writer, painter, performance artist, curator Rafet Arslan is a man of action. Shaped by words, forms, drawings or music cannot be fit into separate cabinets. Rafet considers the transmissions between disciplines and techniques as a type of bridge. While walking on this bridge he doesn't look left or right like the people of Izmir. His eyes are focused on the horizon.

Rafet's "The Foreshadows of the Third World War" Project is comprised of plates made by collage technique. He takes his start from the engravings in Jules Verne's books published at the beginning of the 20th century in Turkish, Greek and English; and by cutting and pasting images belonging to different periods, centuries and cultures, constructs ambiguous dramas. The direct aim of the fourteen dramas is not to transform into a narrative act, an easily consumable meaning. The impulse at the core of this work is to depict the unhappiness, the revolt created by the political, social and economic events at present time. The Third World War as an image is not only a foresight of a great catastrophe. While humanity deformed by the previous great wars has not fully recovered from those great disasters, Rafet's quest for virtue in his images is a noteworthy stance. The collages in their totality already reflect an unusual stance that cannot be pinpointed. Rafet keeps on with surrealist image processing and he incorporates the values within this tradition (breaking of the ordinary via details, elements that suddenly pop up and surprise, linearity) and tries to shape his inner world. There are small stories in all of the small sized compositions. The tension between two or three figures is staged sensitively by the artist here. The tension at the background of these conflicting and at first glance naive looking compositions, is one of Rafet's characteristics that has not been emphasized sufficiently till now.

The mystical atmosphere apparent in all the works is in fact an elegant trap the artist has set up. When looked at carefully, the relations between the figures become mute, and meaningless as is progressed from one plate to the next. But the connotations evoked in the viewers' minds become that much richer and show the carefully weaved entirety of the images. This signifies Rafet's focus on the relationships between human beings not between sexes. Hasn't the brutality of everyday life turned hellish, its lack of depth zeroed the relations first and foremost between humans? Why do we try to avoid eye contact with others in the bus or the subway? Let alone talking, when we immerse ourselves in our telephones and gadgets do we not set up our own loneliness?

Even though Rafet is making mention of foresights, can we claim that the Third World War has already started? Since we are experiencing rehearsals of this war in our daily lives, it means we are commencing from hard facts. Rafet is focusing on the residues today's people continue to slowly instill and accumulate. His insistence in building a narrative and poetic stance is one of the virtues of this series. Because the anonymous artists who were looking to visualize the images of one of the pioneers of science fiction Jules Verne, were trying to bring forth the magic of dreams in the face of reality.

If we consider the hardship of creating images by plain elements, there are plenty of reasons for us to enjoy this series that Rafet has been working on since 2001.¹ There is the dust of old times on these silent and not alluring stories. But when we softly blow the dust off them we encounter very interesting details. This is a sign of our being face to face with our own Third World War. I am not even mentioning the continuous war in the geography where we live which is a boiling cauldron.

Necmi Sönmez, April 2018, Vancouver

Rafet Arslan
3. Dünya Savaşının Ön Belirtileri /
The Foreshadows of the Third World War
2018
kolaj, metin / collage, text

1 Interview with the artist in Beşiktaş, on April 9, 2018.